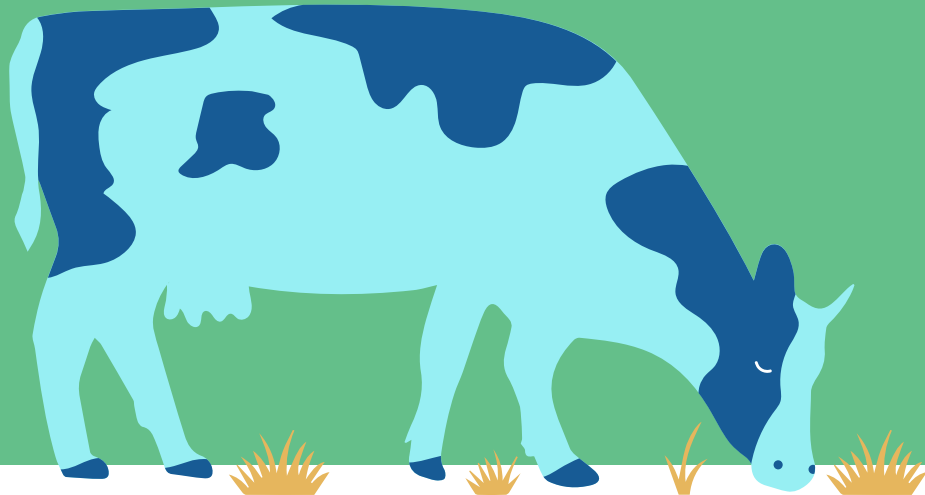

Hämeen luomutuki-info viljelijöille 2024

Esitys perustuu huhtikuun 2024 tilanteeseen.
Tarkista lopulliset tiedot ennen tukihakua.

Hannu Heinämaa
Hämeen ELY-keskus
15.04.2024

Ehdollisuudesta ja ekojärjestelmästä kertausta, muutoksia ja uutta

Ehdollisuus

- (~~Viljelykierto, vuosittainen ja monivuotinen~~) Ei koske luomutuotannon alaa
- Viherkesannon kasvustovaatimus ja maataloustoiminta
- Suojakaista
- Sängen polttokielto
- Karjanlannan käyttö
- Muusta käytöstä maatalousmaaksi otettu ala vuodesta 2023 alkaen
- Sosiaalinen ehdollisuus 2025 alkaen

Ekojärjestelmän poimintoja

Luomutuotanto / viljelykiertovaatimus

Ei koske luomutiloja

- vaatimus tulee jo luomun tuotantoehdoista

		Vuosia	Kierto					
Vaatimusten täyttyminen	kyllä		5. viherlannoitus-kasvusto (nurmipalkokasvi)	2. kevätilja	3. kevätilja +aluskasvi (heinä)	4. rypsi	5. hernevilja+aluskasvi	
Palko%	kyllä	40 %		1	0	0	0	1
Viljavuuskasvi%	kyllä	60 %		1	0	1	0	1
viljavuuskasvi pääkasvina	kyllä							
peräkkäisyys	kyllä							

Ehdollisuuden viljelykierto

vuosittainen ja monivuotinen

Jos koko hallinnassa oleva ala ei ole luomutuotannossa, koskee tämä ehto tilaa.

Vuosittainen viljelykiertovaatimus 1/2

- 2024 alkaen koskee pääsääntöisesti kaikkia tiloja (poikkeukset myöhemmin).
- Yksivuotisen viljelykasvin pitää vaihtua hallinnassa olevalla peltoalla vuosittain vähintään 33 % alalla.
- Vuoden 2024 peltoalaa verrataan samalla peltoalalla 2023 ilmoitettuihin yksivuotisiin kasveihin.
- Peltolohkojen hallinnan muutokset eivät vaikuta 33 % vaatimukseen.
  - Uusilta hallintaan tulevilta lohkoilta selvitettävä edellisen vuoden kasvit.

Vuosittainen viljelykiertovaatimus 2/2

- Vipuun on tulossa 1-vuotisten viljelykasvien taso vuodelta 2023.
  - Taso kertoo, mitä alaa 2024 hallinnassa olevasta alasta viljelykiertovaatimus koskee.
- Syyskylvöiset ja kevätkylvöiset kasvit, spelttivehänä sekä välikasvi luetaan eri viljelykasveiksi.

Viljelykiertovaatimus ei koske seuraavia aloja

- Monivuotisia viljelykasveja, heinä- ja nurmirehukasveja, kesantoja, perunaa, porkkanaa, sokerijuurikasta, keräkaaleja, sipuleita, puna- ja keltajuurikasta.
- Puhdaskauran tuotantoalaa.
  - Puhdaskaura on gluteenitonta kauraa.
  - Oltava tuotantosopimus jalostavan teollisuuden kanssa.
  - Sopimus toimitettava maaseutuelinkeinoviranomaiselle.
    - Ilman sopimusta puhdaskaura on viljelykierrossa tavallinen kaura
  - Sopimuksen voi toimittaa Vipun kautta tukihakemuksen yhteydessä.

Viljelykiertovaatimus ei koske seuraavia tiloja

- joilla yli 75 prosenttia tilan peltoalasta on heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa, kesantona tai palkokasvien viljelyssä tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä.
- joilla yli 75 prosenttia tilan maatalousmaasta on pysyvää nurmea tai heinäkasvien tai muiden nurmirehukasvien tuotannossa tai näiden käyttötapojen yhdistelmänä.
- Tilan peltoala on enintään 10 hehtaaria.
- Tilan pellot **ovat luomutuotannossa** (Jos tilan pinta-alasta vain osa luomussa, vapautuu viljelykierrosta vain luomualan osalta).

Viljelykierron näkyminen Vipussa

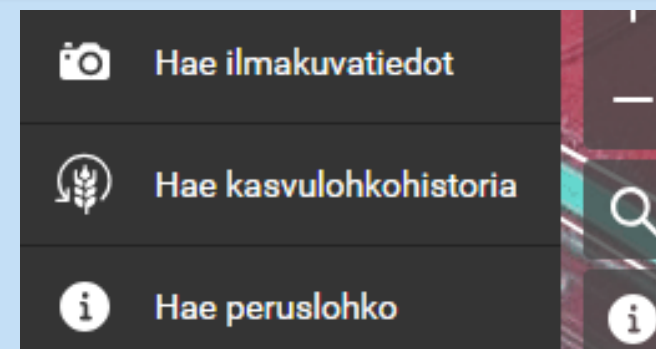
- Toteutumista voi seurata Vipuneuvojasta tai kartan *Hae kasvulohkohistoria* -työkalun avulla.
- 2023 Viljelykierron välikasvi löytyy Vipun maatila-osion lohkotiedot-osion ja *Hae kasvulohkohistoria* -työkalun avulla huhtikuun versiosta eteenpäin.

Viljelykiertovaatimus

Yksivuotinen viljelykiertovaatimus	-
Edellisen vuoden yksivuotisten kasvien pinta-ala (ha)	0,00
Pinta-ala jolla kasvi on vaihtunut (ha)	0,00
%	-

▼ Näytä lohko kohtaiset tiedot

Lohkotunnus	Kasvulohko	Ilmoitettu kasvi	Pinta-ala (ha)	Edellisen vuoden yksivuotisen kasvin pinta-ala (ha)	Pinta-ala, jolla kasvi vaihtunut (ha)
145 02195 16	A	Suojavyöhyke	4,41	4,41	4,41
145 02196 17	A	Kevättrypsi	2,53	2,53	0,00
145 02954 96	A	Syysruis	0,86	0,86	0,00
145 02956 01	A	Syysruis	1,82	1,82	0,00

Vipussa kasvulohkohistoria

2024 Historia Hae/ilmoita

- Tukihistoria
- Päätyneet sitoumukset ja sopimukset

Lohkohistoria

- Peruslohkojen historia
- Entiset peruslohkot
- Kasvulohkohistoria

oneasema.fi

Kasvulohkohistoria

< 1995 < Edellinen vuosi Seuraava vuosi > 2023 >

Peruslohko	2022	2023
[redacted]	A 6,05 Moniv. kuivaheinä-, säilörehu- ja tuorerehunurmet	A 6,05 Rehunurmi
[redacted]	A 3,19 Kevätvehnä	A 3,19 Kaura
[redacted]	A 8,92 Moniv. kuivaheinä-, säilörehu- ja tuorerehunurmet	A 8,92 Kaura
[redacted]	A 1,72 Suojavyöhyke (sitoumus alkaen 2015)	A 1,72 Luonnonhoitonurmi

Välikasvi viljelykierrossa 1/2

- Välikasvi on satokasvin lisäksi samana vuonna kasvava toissijainen kasvi joka muodostaa kasvuston.
  - Välikasville ei makseta erillistä korvausta
- Kylvettävä 31.8 mennessä ja säilytettävä 31.10 asti.
  - Kerääjäkasvi on eri asia kuin välikasvi, molempia ei voi olla samaan aikaan samalla alalla.
- Välikasvi täyttää viljelykiertovaatimusta 2025, jos kylvää ja ilmoittaa sen 2024 kasvulohkolle.
- 2024 vuoden välikasvi voi olla viljelykasvina 2025.

Välikasvi viljelykierrossa 2/2

- Yksi ja monivuotinen välikasvi täyttää viljelykiertoa samalla tavalla.
- Ehdollisuuden oppaassa listat hyväksyttävistä välikasveista.
- Välikasvi voi olla "täsmäase" viljelykierron ennakkosuunnitteluun tuleville vuosille tai pelastaja viime hetken pellon hallinnan muutoksissa.

Esimerkki: viljelykierto peruslohkolla

2023	Rehunurmi	Rehuohra + välikasvi	Kaura	Kolme kasvulohkoa
2024	Viljelykierto- vaatimus ei koske nurmia	Rehuohra Kasvi vaihtunut	Kasvi vaihtunut	Yksi kasvulohko

Taulukko Ruokavirasto 2024

Esimerkki viljelykierrosta

	Lohko 1: 2 ha	Lohko 2: 1 ha	Lohko 3: 4 ha	Lohko 4: 2 ha	Lohko 5: 1 ha	Lohko 6: 3 ha	Lohko 7: 4 ha
2023	Rehuohra + välikasvi kaura	Kevätvehnä (+ välikasvi syysvehnä)	Rehunurmi	Kaura (+ välikasvi nurmi)	Rehuohra	Kevätrypsi + välikasvi kaura	Kaura
2024	Rehuohra	Syysvehnä	Kevätvehnä	Rehunurmi	Rehuohra + välikasvi kaura	Kevätrypsi	Kaura
Viljelykierto	☒ 2023-2024 kasvi vaihtunut (välikasvi → rehuohra)	☒ 2023-2024 kasvi vaihtunut (välikasvi → syysvehnä)	☐ 2023-2024 Viljelykierto-vaatimus ei koske nurmia	☒ 2023-2024 kasvi vaihtunut (välikasvi → rehunurmi)	☒ 2023-2024 sama kasvi (rehuohra)	☒ 2023-2024 kasvi vaihtunut (välikasvi → kevätrypsi)	☒ 2023-2024 sama kasvi (kaura)

1-vuotisia viljelykasveja vuonna 2023: 13 ha (muut paitsi lohko 3) → Tästä 33 % vaihduttava vuodeksi 2024.

Kasvi vaihtunut vuonna 2024: 8 ha → $8 \text{ ha} / 13 \text{ ha} * 100 = 61,5 \%$

Taulukko Ruokavirasto 2024

Monivuotinen viljelykierto

- Viljellä voi samaa yksivuotista kasvia samalla alalla enintään kolme vuotta peräkkäin.
- Monivuotisen viljelykierron toteuduttava ensimmäisen kerran **2025 (huomioidaan 2022-2023-2024)**.
- Huom! Koskee myös puhdaskauraa.

Vuosi	Lohko 1	Lohko 2	Lohko 3
2022	Vehnä	Vehnä	Vehnä
2023	Kaura	Vehnä	Vehnä
2024	Kaura	Kaura	Vehnä
2025	Kaura	Kaura	Kaura

Monivuotinen viljelykierto täyttyy 2025

Taulukko Ruokavirasto 2024

A stylized landscape illustration on a green background. In the upper left, there are two white clouds of different sizes. In the upper right, there are three white clouds. In the lower left, there is a dark grey bench with an orange seat, a dark grey bird in flight, and a tree with a dark grey trunk and a pink, rounded canopy. In the lower right, there are two trees with dark grey trunks and pink, rounded canopies.

Ehdollisuuden kertausta ja **uutta tummennetulla tekstillä.**

Kesantojen hoito ja maataloustoiminta

- Sitoumuksen kohteena olevasta alasta voi olla kesantona vuosittain enintään 25 prosenttia.

Uutta

- **Viherkesannon alasta yli 50 % heinä- ja nurmirehukasveja.**
  - **Ei voi ilmoittaa riistakasveilla kasvavaa kasvustoa viherkesantona.**
  - **Riistakasveilla kylvetyt kasvustot ilmoitettava Ekojärjestelmätuen monimuotoisuuskasvina -riistana tai yksivuotisena seoskasvustona.**
- **Toisen vuoden tai vanhempi viherkesanto on niitettävä viimeistään 15.9.**
  - Aiemmin pvm. oli 31.8.

Suojakaista

- Tarve vesistöjen varsilla olevilla peruslohkoilla.
- Vipu-palvelusta voi tarkistaa lohkot, jotka sijaitsevat vesistöjen varrella.
- Kasvipeitteinen, muokkaamaton ja vähintään 3 m leveä.
- Perustaminen monivuotisilla nurmikasveilla.
- **Uutta: Saa perustaa kylvämällä suojaviljaan**
  - Huom! Lannoitus on kiellettyä viisi metriä lähempänä vesistöä.
- Suojakaistalla ei hyväksytä pajukkoa, vadelmaa tai muutakaan **puuvartista** kasvustoa.
- Aiheuttanut valvonnoissa eniten seuraamuksia ehdollisuuden vaatimuksista.

Sängen polttokielto

- Sänki on leikatun kasvin maahan jäävää tyviosaa.
- Kasvuston polttaminen tuhoaa myös kasvin tyviosan.
- **Polttokielto koskee myös korjaamatonta kasvustoa.**
- Sängen polttokielto ei koske nurmea.

Karjanlannan käyttö 1/2

- Levitä lannoitteet pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaa tiivisty.
- Älä levitä lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita pellolle 1.11.–31.3. välisenä aikana.
- Jos levität pellon pintaan lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita, pitää lanta mullata tai pelto kyntää vuorokauden sisällä levityksestä.
  - Jos levität lannan tai orgaanisen lannoitevalmisteen kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä, ei multaamista edellytetä.
- Tuotantoeläinten lannassa ja lantaa sisältävissä orgaanisissa lannoitevalmisteissa vuosittain levitettävä **kokonaistypen** määrä saa olla enintään 170 kg/ha.

Karjanlannan käyttö 2/2

- Pääsääntönä fosforilannoituksessa on se, että lannan ja lannoitevalmisteiden sisältämästä kokonaisfosforista otetaan huomioon 100 %. Huom. poikkeukset !
- Jos käytät fosforilannoituksessa pelkästään kotieläinten lantaa, on lantapoikkeus käytössä enää 1.1.2025 saakka.
  - Syyslannoitus 2024 lasketaan vuodelle 2025, joten poikkeusta ei voi enää syksyllä hyödyntää.

Muusta käytöstä maatalousmaaksi otettu ala vuodesta 2023 alkaen

- Ehdot ennallaan, turvemaille on omat ohjeet
- Säilytettävä pysyvästi nurmikasvustolla.
- Ei koske maatalousmaan aloja, jotka ovat olleet viljelykelpoisia viimeistään 31.12.2022.
- Pieniä viljelyesteiden poistoja ja lohkon muotoa parantavia toimia voi tehdä vuosittain ilman pysyvää nurmivaatimusta, rajoitukset ja tarkemmat ohjeet hakuoppaassa.
- Kasvuston saa uusia, muista kyntökielto.
  - Kevytmuokkaus / suorakylvö sallittu.

Sosiaalinen ehdollisuus 1.1.2025 alkaen

Perustuu 11.3.2024 Tiia Liuhalan (maa- ja metsätalousministeriö) pitämään esitykseen.

Toimeenpano kesken ja asiat tarkentuvat vielä.

Sosiaalinen ehdollisuus (1.1.2025 alkaen)

- **EU:n maatalouspolitiikassa käyttöön uusi mekanismi joka ottaa huomioon sosiaalisen ulottuvuuden.**
- Tavoitteena parantaa maatalouden sosiaalista kestävyyttä parantamalla viljelijöiden tietoisuutta työntekijöiden oikeuksista ja siihen liittyvästä sääntelystä.
- **Ei uutta varsinaista substanssilainsäädäntöä viljelijöiden noudatettavaksi eikä uusia tarkastuksia**
  - Ainoastaan vaikutus maataloustukiin, jos laiminlyöntejä havaitaan työsopimus- ja työturvallisuusasioissa.

Keitä sosiaalinen ehdollisuus koskee?

- Maatiloja, joilla on työntekijöitä, ja jotka saavat EU:n suoria viljelijätukia tai tiettyjä maaseudun kehittämisen korvauksia = samat viljelijätuet kuin ehdollisuudessa.
- Työsuojeluviranomainen (tällä hetkellä AVI) on tähänkin asti tehnyt työsuojelun valvontakäyntejä myös maatiloille → ei uutta valvontaa suorittavaa viranomaistahoa.
- Työsuojelutarkastus tehdään lähtökohtaisesti olemassa olevien työsuojelutarkastusten käytäntöjen mukaisesti.
  - Maataloustukia koskevista säädöksistä ei tule säännöksiä tarkastusten sisällöstä, laajuudesta, määrästä tai tiheydestä.
  - Työsuojeluviranomainen määrittelee itse valvontojensa painotukset yms.

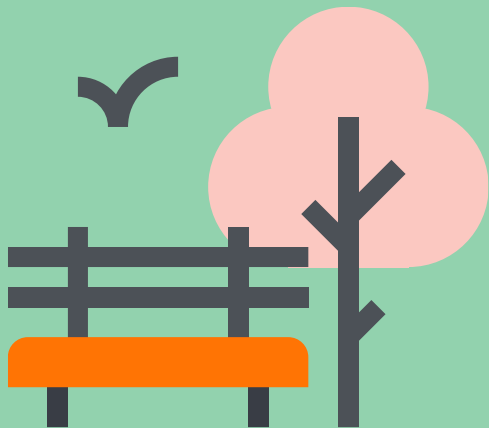
Tukiseuraamukset

- Seuraamusprosentteissa on ajateltu soveltaa tavanomaisen ehdollisuuden vähennysprosentteja 1,3,5, jne.
- Työsuojeluviranomaisen järjestelmien sovittaminen sosiaaliseen ehdollisuuteen → tarkoituksena on, että toimintaohjeista ei tulisi tukiseuraamuksia.
- Esimerkiksi vuokratyövoiman osalta työsopimusasiat ovat luonnollisesti työnantajan vastuulla, mutta työturvallisuuden osalta vastuuta on myös työpaikalla (asia tarkentuu vielä sosiaalisen ehdollisuuden seuraamusten osalta).
  - Periaate: viljelijä ei saa seuraamuksia asioista, joihin viljelijä ei voi vaikuttaa.

Tietoisuuden parantaminen neuvonnan avulla

- Maatilojen neuvontapalveluihin on sisällytetty jo vuodesta 2023 sosiaalisen ehdollisuuden vaatimukset (tulee EU-lainsäädännöstä).
- Tavoitteena saada maatalousyrittäjät hyödyntämään neuvontaa, jotta työsopimus- ja työturvallisuusasiat olisivat kunnossa, kun sosiaalisen ehdollisuuden toimeenpano alkaa 1.1.2025.
- Neuvo-neuvojien (CAP) ja työehto- ja työturvallisuusneuvojien erottaminen toisistaan.
  - Osa Neuvo-neuvojista voi antaa neuvontaa myös työturvallisuudesta.
- Neuvo-neuvojien pääasiallinen rooli ohjata eteenpäin esim. Työturvallisuuskeskuksen tai Maaseudun työnantajaliiton neuvontaan.
- Listaus yhteistyötahoista Ruokaviraston sivuilla.
  - <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/neuvontakorvaus/sosiaalinen-ehdollisuus/> (ruokavirasto.fi)

Ekojärjestelmä ja luomu

Ekojärjestelmätuki

EKOJÄRJESTELMÄTUKI	Enintään € / ha
Talviaikainen kasvipeitteisyys	50
Luonnonhoitonurmi	65
Viherlannoitusnurmi	80
Monimuotoisuuskasvit	300

Luonnonhoitonurmien, viherlannoitusnurmien ja monimuotoisuuskasvien ekojärjestelmätukea voidaan myöntää yhteensä enintään 25 prosentille tilan suorien tukien tukikelpoisesta alasta

Ekojärjestelmän riistapelloista

Saako riistapelto myös luomukorvauksen?

- Jos riistapellon ilmoittaa **ekojärjestelmän monimuotoisuuskasvit**, riista, lohkolle **ei makseta** luomukorvausta.
- Vaihtoehtona uusi kasvikoodi, **Yksivuotinen kylvetty seoskasvusto** joka saa myös luomukorvauksen
- Riistapelto viljelykierrossa
  - On perustettava vuosittain
  - Käsitellään viljelykierrossa kuin viherkesanto

Ekojärjestelmä, pölyttäjähönteis- ja maisemakasvit

Siemenseoksessa saa olla vain kahden tai useamman seuraavan kasvin tai kasviryhmän siemeniä (lisäykset **punaisella ja ISOLLA**)

1) Auringonkukka	8) Malvat	16) SINAPPI	23) MUUT KUIN KOHDASSA 1-22 MAINITUT KYLVÖ- VUONNA KUKKIVAT 2- SIRKKAISET KASVIT
2) Hunajakukka	9) Kehäkukat	17) TATTARI	
3) Sinimailanen	10) Öljypellava	18) RAPSI	
4) Apilat	11) Mesikät	19) RETIKAT	
5) Kelta-, SINI- JA VALKOLUPIINI	12) UNIKOT	20) MALOPPI	
6) Virnat	13) KESÄLEMMIKKI	21) KESÄMALVIKKI	
7) Ruis- tai ahdekaunokki	14) SUVIKAKKARAT	22) RYPSI	
	15) KESÄHARSO		

Seoksessa saa olla kohdassa 23 tarkoitettuja kasveja max 30 % siemenseoksen painosta (ei hampua)

Ekojärjestelmä, riistakasvit

Siemenseoksessa saa olla vain kahden tai useamman seuraavan kasvin tai kasviryhmän siemeniä (lisäykset **punaisella JA ISOLLA**)

1) Viljat	7) Sinappi	13) Nauriit	19) SIKURI
2) Tattari	8) Herne	14) Ruisvirna	20) KUMINA
3) Auringonkukka	9) Härkäpapu	15) Rehuvirna	21) MAILASET
4) Öljypellava	10) Rehukaali	16) Ruistankio	22) KELTAMAITE
5) Rypsi	11) Retikat	17) Heinäkasvit	23) HUNAJAKUKKA
6) Rapsi	12) Rehusokerijuurikas	18) Apilat	24) HEINÄRATAMO

- Viljan, heinäkasvien ja apilan seos vaatii aina myös jonkin muun listalla luetellun kasvin siemenen
- Heinäkasveja saa olla max 20 % siemenseoksen painosta
- Seoksessa saa olla muita kuin listan kasveja max 15 % siemenseoksen painosta (ei hamppua).

Ekojärjestelmä, niittykasvit

Siemenseoksessa on oltava nurmiröllin, lampaannadan tai jäykkänadan sekä vähintään kahden seuraavan niittykasvin siemeniä (lisäykset **punaisella ja ISOLLA**)

1) Harakankello

5) Ketoneilikka

9) Puna-ailakki

13) RUISKAUNOKKI

2) Valkoailakki

6) Mäkitervakko

10) Päivänkakkara

14) KEHÄKUKKA

3) Ahdekaunokki

7) Nurmikohokki

11) Ruusuruoho

15) HUNAJAKUKKA

4) Keltasauramo

8) Purtojuuri

12) Särmäkuisma

16) KUMINA

Seoksessa saa olla lisäksi muiden 1 v niittykasvien tai virnojen siemeniä, **EI KUITENKAAN HEINIEN SIEMENIÄ.**

Ekojärjestelmä, peltolintukasvit

Siemenseoksessa on oltava vähintään yhden niittykasvien luettelon (edellinen dia kohdat 1-16) kasvin siemeniä, sekä vähintään yhden seuraavan kasvin tai kasviryhmän siemeniä (lisäykset **punaisella ja ISOLLA**)

1) Pellava

2) Durra

3) Tattari

4) Maissi

5) Auringonkukka

6) Kvinoa

7) Rypsi

8) Rapsi

9) Viljat

10) HIRSSI

11) SINAPPI

12) MESIKÄT

13) VIRNAT

14) SIKURI

- Seoksessa saa olla viljan siemeniä max 50 kg/ha
- Seoksessa saa olla lisäksi muiden 1 v niittykasvien tai virnojen siemeniä, mutta ei heiniä

Viherlannoitusnurmi

- Luomutila ei voi valita ekojärjestelmän viherlannoitusnurmea
- Vipussa viherlannoitusnurmi valitaan normaalisti kasvikoodiksi (ekojärjestelmätuen viherlannoitusnurmi on valittava erikseen)
- Viherlannoitusnurmi luomutuotannossa
  - enintään 3 vuotta peräkkäin (luomukorvauksen ehto)
- Niitto joka toinen vuosi 15.9. mennessä
- Laidunnus ja sadonkorjuu sallittu

KIITOS!

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
rahoittama

